

Motion till riksdagen 2024/25:3296

av **Morgan Johansson m.fl. (S)**

med anledning av skr. 2024/25:61 Internationellt bistånd genom multilaterala organisationer

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara en tydlig röst för demokrati, jämställdhet och klimatarbete i multilaterala organisationer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återställa kärnstödet till FN-systemet och nyckelorganisationer som UN Women, FN:s befolkningsfond (UNFPA) och Unaid och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett feministiskt perspektiv och att prioritera jämställdhet i det multilaterala samarbetet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klargöra definitionen av ”svenska intressen” inom det multilaterala systemet och säkerställa att dessa utgår från långsiktig global hållbarhet och solidaritet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stå upp för FN, värna multilaterala strukturer och åter prioritera arbetet med Agenda 2030 och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa effektiv resultatredovisning utan överdriven styrning och byråkratisering och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det multilaterala systemet står inför stora utmaningar i och med Donald Trumps tillträde som USA:s president. Hans politik innebär en försvagning av USA:s

engagemang i multilaterala organisationer, vilket riskerar att ytterligare utmana det internationella samarbetet. I detta läge är det viktigare än någonsin att Sverige står upp för FN, värnar multilaterala strukturer och fortsätter arbeta för Agenda 2030. Regeringens nedprioritering av detta arbete, samt beslutet att lägga ned politiken för global utveckling (PGU), är exempel på ett kortsiktigt perspektiv som urholkar Sveriges globala ansvarstagande.

Socialdemokraterna föreslår en politik som säkerställer biståndets oberoende, värnar FN-systemets kapacitet och stärker Sveriges ledarskap i en tid då multilateralismen utmanas.

Regeringens strategi för multilateralt bistånd innehåller vissa positiva inslag, såsom ambitionen att placera fler svenskar på strategiska positioner i multilaterala organisationer och att mobilisera privat kapital för att skapa hävstångseffekter. Dessa är viktiga steg som Socialdemokraterna välkomnar.

Samtidigt innehåller strategin flera allvarliga brister. Nedskärningar av kärnstödet till nyckelorganisationer som UN Women, UNFPA och Unaid riskerar att försvaga deras arbete för jämställdhet och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt kampen mot hiv och aids. Regeringen har också övergett den feministiska utrikespolitiken, vilket är ett historiskt misstag. Den politiken gav Sverige en global ledarroll i arbetet för kvinnors och flickors rättigheter, något som världen behöver mer än någonsin i en tid av ökande könsrelaterat våld och inskränkta rättigheter.

Kärnstöd är ryggraden i det multilaterala systemet och en förutsättning för att organisationer som FN ska kunna agera flexibelt och effektivt i kriser och utvecklingsarbete. Regeringens ökade fokus på öronmärkning underminerar detta arbete. Nedskärningar i kärnstödet har redan fått allvarliga konsekvenser för organisationer som UN Women, UNFPA och Unaid, som bedriver livsavgörande arbete för kvinnors rättigheter och sexuell och reproduktiv hälsa samt i kampen mot hiv och aids. Dessa neddragningar är oacceptabla.

Den feministiska utrikespolitiken innebar en global svensk ledarroll för jämställdhet och rättigheter för världens kvinnor och flickor. Att överge den politiken är ett historiskt misstag som skadar Sveriges rykte som en progressiv kraft i världen.

Regeringen talar om "svenska intressen" som en grund för biståndet utan att klargöra vad detta innebär. Socialdemokraterna menar att biståndet måste präglas av ett upplyst svenskt intresse, som är större än kortsiktiga nationella vinster. Ett upplyst svenskt intresse innebär att Sverige investerar i en stabil, rättvis och hållbar värld. Det bygger på solidaritet, fattigdomsbekämpning, jämställdhet och skydd av mänskliga rättigheter. En värld där människor har möjlighet att leva fria från fattigdom, konflikter och förtryck gynnar i förlängningen Sverige genom ökad stabilitet och trygghet.

Biståndets oberoende från migrationspolitiska mål är en grundläggande princip som Sverige måste värna. Att koppla biståndet till migrationspolitikens mål, som regeringen öppnar upp för, urholkar biståndets legitimitet och riskerar att minska mottagarnas förtroende för Sveriges engagemang. Socialdemokraterna anser att biståndet ska vara behovsbaserat och utformas utifrån mottagarländernas och de utsatta människornas behov, inte styras av kortsiktiga politiska syften i Sverige. Det är centralt för biståndets effektivitet att det förblir oberoende från andra politikområden.

Socialdemokraterna ser positivt på regeringens ambition att utveckla nya metoder för att mobilisera privat kapital. Detta kan skapa viktiga hävstångseffekter som kompletterar det offentliga biståndet. Det är dock viktigt att privata investeringar inte ersätter det offentliga biståndet utan fungerar som en förstärkning.

Sverige har historiskt varit en stark röst för jämställdhet, demokrati och klimatansvar i det multilaterala samarbetet. Regeringens strategi saknar konkreta åtaganden på dessa områden. Socialdemokraterna kräver att Sverige ska vara en tydlig röst för jämställdhet och kvinnors rättigheter, demokrati och klimatarbete.

Resultatredovisning och transparens är viktiga verktyg för att säkerställa att biståndet är effektivt och når de mest utsatta. Men överdriven styrning och byråkratisering riskerar att försvaga organisationernas kapacitet och flexibilitet. Socialdemokraterna anser att resultatredovisning ska utformas så att den stärker det multilaterala samarbetet och organisationernas arbete utan att leda till onödig administration eller detaljstyrning. Balans mellan transparens och effektivitet är avgörande för att upprätthålla biståndets legitimitet och kvalitet.

Regeringens strategi innebär en tydlig förändring av Sveriges biståndspolitik, där kortsiktiga politiska mål riskerar att tränga undan biståndets huvudsyfte. Socialdemokraterna föreslår en politik som värnar FN-systemets oberoende, återställer kärnstödet och säkerställer att Sveriges globala roll präglas av solidaritet, långsiktighet och internationellt ansvarstagande. I en tid då multilateralismen utmanas är det avgörande att Sverige står starkt för internationellt samarbete, Agenda 2030 och mänskliga rättigheter.

Morgan Johansson (S)

Alexandra Völker (S)

Linnéa Wickman (S)

Johan Büser (S)

Olle Thorell (S)

Tomas Eneroth (S)

Azra Muranovic (S)